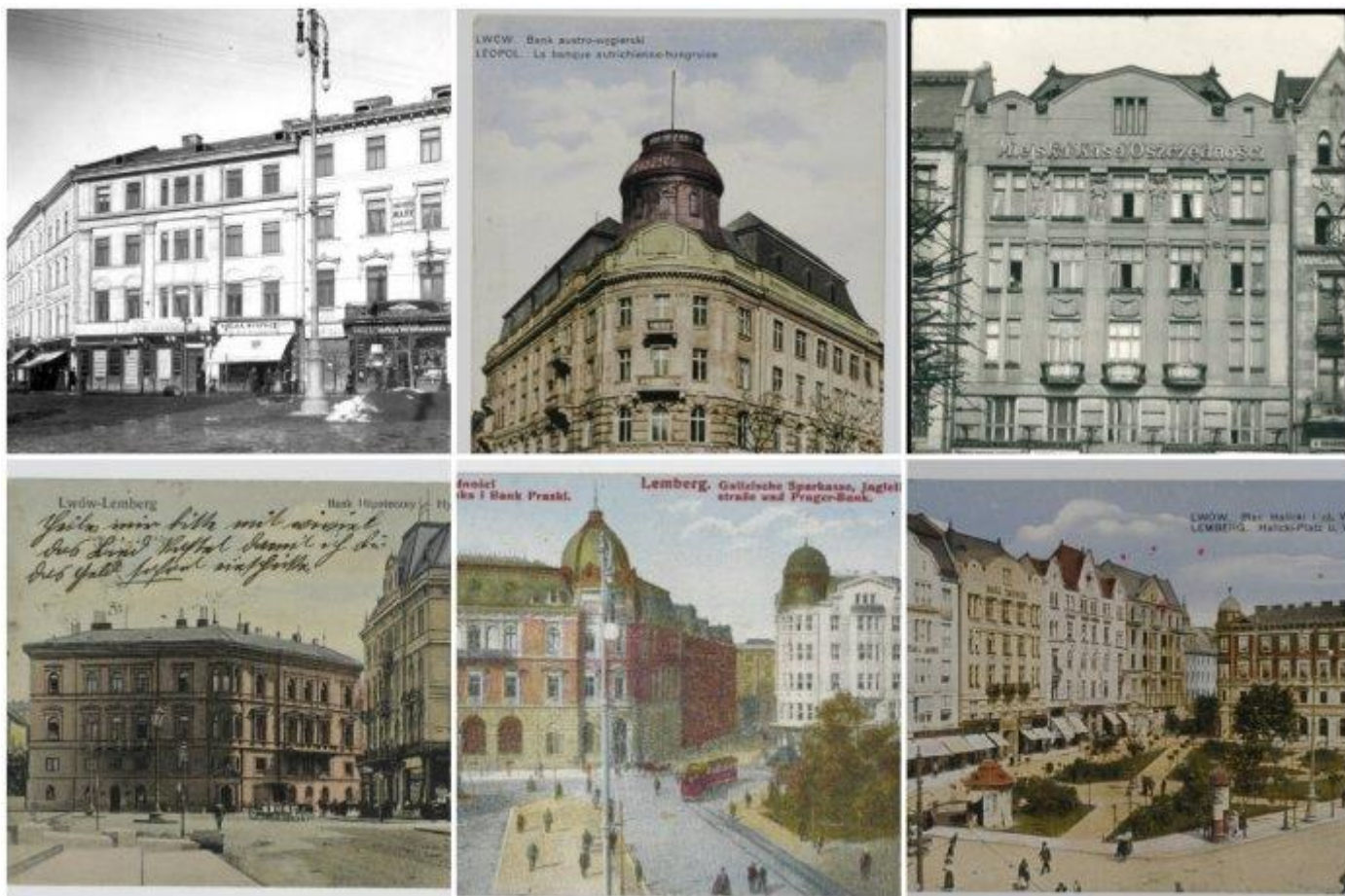

З історії банків та банківських установ Львова

6. 12. 2016

2073

Для більшості людей банківські установи асоціюються з ринковою економікою, яка з'явилась у Львові й Україні лиш з настанням незалежності. Тоді й у нашому місті почали відкриватись більшість сучасних банків. Однак, це були далеко не перші банки Львова, адже їхня історія є набагато давнішою.

В будинку на вул. Л.Українки 2 до 1939 року розміщувалась найстаріша львівська банківська установа – Вірменський побожний банк

Історію банківської справи у Львові багато дослідників виводять ще 17 ст. Саме тоді львівське братство допомагало спочатку своїм членам, а потім і стороннім особам безвідсотковими грошовими позиками, тобто виконувало подібні до банку функції. В тому ж 17 ст. виникають перші спеціальні фінансові установи. Зокрема, в 1640 році було створено, так званий Вірменський побожний банк. Як не дивно він проіснував доволі довго, аж до 1939 року. А у 1665 році розпочав свою діяльність Побожний банк при Латинській катедрі. Цікаво, що за відомостями дослідників ця установа діяла в каплиці Кампіанів, хоча нам особисто не вдалось знайти підтверджень, що родинна усипальниця Кампіанів мала таке дивне використання.

Львівський іпотечний банк – найстаріша банківська будівля міста. Листівка 1918 року
Однак, згадані вище товариства хоч і здійснювали певні кредитні функції, проте доволі віддалено були схожими на банки в їх класичному розумінні. Зі зміною влади у Львові з польської на австрійську ці установи були закриті, і лише Вірменський побожний банк після своєї реорганізації під австрійські вимоги зумів відновити й продовжувати свою діяльність.

Поруч кам'яниці кам'яниці Понінського, розташований будинок за адресою Карла Людвіга 2, що належав Галицькому кредитному земському товариству.

Появу перших справжніх банкових установ у Львові пов'язують з тими ж австрійцями. Хоча зазначимо, що цей процес відбувається не одразу після приєднання Галичини в другій половині 18 ст., а лише в середині 18 ст., коли відбувались значні фінансові зрушення в історії краю.

Позаду готелю “Англійський” помітно споруду Галицького кредитного банку, збудованого в другій пол. 19 ст.

У 1843 році починає свою діяльність Галицький становий кредитний інститут. Уже рік по тому, а саме 1844 року, було створено Галицьку ощадну касу. А від 1853 року у Львові розпочала діяльність філія Австрійського національного банку.

Будівля Львівської каси ощадності, споруджений на місці готелю “Англійський”. Листівка 1917 року

Поява у Львові в 1860-х роках залізниці посприяла новому поштовху у створенні та розвитку фінансових установ міста. Зокрема, уже на 1875 рік у Львові, за путівником Антоні Шнайдера, діяло 12 фінансових закладів, 3 з яких можна було вважати повноцінними банками. За путівником 1888 року банків та обмінних фінансових установ налічується уже 15, 8 з яких віднесено до банків. На початок 20 століття у Львові вже діяло 12 банківських установ, і 22 фінансові установи загалом. Найбільша ж кількість банківських закладів діяла в старому Львові за польського періоду. Зокрема, в путівниках по Львову кінця 1920-х та початку 1930-х років нам вдалось нарахувати аж 38 банківських установ, не враховуючи їхні окремі філії та відділення.

Будівля українського кооперативного банку та страхового товариства “Дністер”, збудована в 1905-1906 рр. Листівка 1910 року

Путівник 1875 року подає нам ще й цікаві відомості щодо розміщення фінансових установ. Зокрема, тільки 3 з них розміщені у власних будівлях, а решта – в орендованих. Більшість закладів орендували свої приміщення на вулиці Ягелонській, тобто сучасній вулиці Гнатюка.

Прибутковий будинок Т. Балабана, в якому розташовувалась Міська комунальна каса ощадності. Фото міжвоєнного періоду

Першим будинком, спорudzеним у Львові під потреби банку можна вважати будинок Іпотечного банку на площі Маріацькій 1 (інша адреса пл. Галицька 15). Його було

споруджено архітектором Ф.Покутинським ще в 1872 році. Цьому будинку вдалося встояти й до сьогоднішніх днів, але зазнавши кількох добудов 1895 та 1921 років.

утковий будинок М.Рогатина, в якому розміщувалось кілька банкових установ.

Приб

Своїми спорудами на 1875 рік володіли також Галицьке кредитове земське товариство (Карла Людвіга, 2) та Заклад кредитовий Влощанський (Ягелонська, 14). На жаль, обидві споруди не встояли до наших днів.

Будинок Празького банку праворуч від Галицької ощадної каси. Листівка 1916 року
До кінця 19 століття у Львові постало ще кілька власних банківських споруд. Зокрема, в 1877 році архітектор Фелікс Ксенжарський створив креслення для нового Галицького кредитного банку, що розмістився на вулиці Ягелонській, 3. А в 1891 році, по сусідству до нього, на місці давнього готелю «Англійський», зводить для себе приміщення Галицька ощадна каса.

LWÓW. Bank austro-węgierski
LÉOPOL. La banque autrichienne-hongroise

Будів

ля Австро-Угорського банку на вулиці Листападовго чину, 8. Листівка 1914 року
Однак, справжній будівельний банківський бум припадає на 1904-1912 рр. В цей час починає формуватися, так звана «Львівська Уолл-Стріт» – своєрідний банківський район в межах сучасних вулиць Січових Стрільців та Гнатюка. Паралельно формується й другий банківський осередок в межах вулиці Вальної та площі Галицької. Найкращими взірцями цієї

своєрідної банківської архітектури можна назвати: будівлю Австро-Угорського банку (вул. Листопадового чину, 8) зведену в 1912-1913 рр., будівлю Празького банку (вул. Гнатюка, 2) побудовану в 1912 році, споруду Колишнього Земського Кредитного Товариства, а тепер будівлю Нацбанку України (вул. Коперника, 4), зведену протягом 1912-1913 рр., Прибутковий будинок Т.Балабана (Валова, 7) – 1909-1911 рр.

Колишній банк Львівський на вулиці Валовій 9.

Цікаво, що зі здобуттям Україною незалежності більшість нових банків розмістились у тих же спорудах, де в австрійський та польський час розташовувались банкові установи.

Володимир Прокопів

Джерела:

1. Котлобулатова І. Банки // Енциклопедія Львова. – Львів, 2007.
2. Львів Банківський. – Львів, 2016
3. Путівники Львова різних років.
4. www.polona.pl
5. www.wikimapia.org

Джерело: <https://photo-lviv.in.ua/z-istoriji-bankiv-ta-bankivskyh-ustanov-lvova/>.